

HOMILIE VIERENTWINTIGSTE ZONDAG B - KRUISVERHEFFING

Al drie jaar trekken er geen pelgrims meer naar het heilig land. Wie ooit wel aan een dergelijke reis heeft deelgenomen, zal daarbij zeker de Heiliggrafkerk te Jeruzalem hebben bezocht. In het jaar 335 werd deze kerk, gebouwd op de kruisigingsplek, plechtig ingewijd. Vanaf de eerste eeuwen hebben de gelovigen de plek bezocht, waar Christus aan het kruis gestorven is. Zo drukten zij hun dank uit en vroegen zij om kracht, mochten ook zij een kruisje op hun schouders voelen drukken, want elk huisje heeft zijn kruisje.

En wij allen hangen in verbondenheid met het gebeuren van Calvarie een kruisbeeld in onze huiskamers. Maar als wij opzien naar de gekruisigde, dan kijken wij op naar Hem, die voor ons zijn leven heeft gegeven. Jezus stelde geen enkele grens aan zijn liefde. Het is liefde tot het uiterste toe. Geen offer te groot, als wij maar gered zouden worden. Vandaar dat het kruis ook voor ons het symbool geworden is van de liefde van Jezus. Maar ook van de opdracht van de liefde die iedereen die zich christen wil noemen, heeft ontvangen. Vandaag, op het feest van de Kruisverheffing staan wij stil bij dat symbool van liefde en bij de oproep, die Jezus tot ons richt. Het evangelie van deze zondag helpt ons die vraag te beantwoorden. Het zijn niet de leerlingen, die aan Jezus vragen stellen, maar het is Jezus zelf, die de vraag ter sprake brengt: "Wie zeggen de mensen dat ik ben?"

In de politiek is het heel gebruikelijk, dat een politicus peilingen laat houden om te zien, hoe groot zijn aanhang is of zijn verkiezingsprogramma aanslaat. Maar Jezus laat zich moeilijk met een politicus van onze dagen vergelijken. Toch is er die onverwachte vraag: "Wie zeggen de mensen dat ik ben? Jezus vraagt zich af, of de mensen zijn bedoelingen wel begrijpen?" Hij was rond getrokken, had gepreekt, had wonderen verricht, zieken genezen, de menigte gevoed met brood. Maar welke reacties hadden zijn woorden en daden uiteindelijk bij van de mensen opgeroepen? Was hun een licht opgegaan, zodat zij zich de vraag stelden: "Wie is hij toch dat hij dat alles zeggen kan? Wie is Hij toch dat Hij dat alles doen kan? Jezus vraagt daarom: "Wie zeggen de mensen dat ik ben?"

Zo te merken voelen de leerlingen zich door deze vraag wat overvallen. Zij weten er geen raad mee. Wat zouden ze daarop zeggen. Er zijn zoveel opvattingen. Sommigen zeggen: "Johannes de Doper. Anderen Elia." Het zijn profeten die zozeertot de verbeelding van de mensen hebben gesproken, dat de joden meenden, dat zij eens in een andere gedaante in hun midden zouden terugkeren. Totdat Petrus een gokje waagt: "Gij zijt de Christus, de Gezalfde, de koning." Het antwoord is juist, maar waarom beveelt Jezus onmiddellijk, dat zij daarover moeten zwijgen?

Het antwoord van Petrus is juist, maar toch neemt Jezus geen vrede met dat antwoord van Petrus. Jezus weet, dat er voor Petrus teveel menselijke verwachtingen in meespelen. Want als Jezus zich bekend maakt als de Messias, de langverwachte koning, dan weet Jezus, dat Petrus zich Jezus dan voorstelt als een politieke koningsfiguur die de Romeinen uit het heilig land zal verdrijven. Hij ziet zichzelf al zitten aan de rechterhand van koning Jezus in dat komende rijk. Maar voor Jezus betekent het woord 'Christus' iets anders. Geen pracht en praal, geen toejuichingen, geen palijen. Juist het tegendeel. Jezus geeft daarom zelf uitleg en stelt zich voor als de mensenzoon, die veel moet lijden en die zijn leven zal geven voor zijn mensen. Jezus legt verder uit, dat dit voor zijn volgelingen dezelfde consequenties zal hebben: dat die ook zichzelf moeten wegschenken en, indien nodig, hun kruis opnemen en aan het lijden niet zullen ontsnappen. Jezus legt uit, dat wij ons geluk niet zullen vinden door het egoïstisch te willen grijpen, maar dat juist het geluk te vinden door dienstbaarheid en offerbereidheid. De wereld op zijn kop. De uitleg van Jezus komt dan ook nogal verrassend en hard aan. Geen pracht en praal. Geen stoeten met ruiters. Geen ereplaats voor Petrus. Het mag ons niet verwonderen, dat Petrus van zo'n antwoord niet horen wil. Hij is niet van plan iemand te volgen die al toegeeft, dat hij verloren heeft.

Het feest van de kruisverheffing brengt ons terug tot de ware levensinstelling van Jezus. Hij is niet heerszuchtig maar een koning van liefde, van zorg en aandacht. Hij is koning als de Goede Herder die zijn leven geeft. Hij geeft aan het woord liefde niet de duiding van de egoïstische gelukzoekerij. Maar voor Jezus heeft liefde alles te maken met geven, met durven verliezen, met offerbereidheid, met kwijt raken. Maar het bijzondere is, dat men dan juist vindt, ontvangt, ontmoet, ontdekt. Je wordt niet armer, maar juist rijker. Je leven krijgt inhoudt, zin, betekenis. Met deze goddelijke levenswijsheid wil Jezus ons op een ander spoor zetten. Hij geeft aan ons leven een andere orientatie. Daarom kunnen wij ook van Hem spraken als de Weg, de Waarheid en het Leven. Moge het feest van vandaag ons daarbij helpen. Amen.